

Notes a peu de pàgina

2005-06-10 13:00:39

Josep Iborra

Inflexions

Edicions Bromera, Alzira, 2005

L'assaig, el gènere del pensament que es presenta no com a producte, com a resultat, sinó com a procés i —en conseqüència— *en* procés. Literatura del *jo*, literatura d'idees, meditació cultural i vital. Un artefacte eminentment impressionista i sense pretensió aparent, construït sobre el fragment i sobre la provisionalitat. Les *Inflexions* de Josep Iborra responen perfectament a aquest perfil, i potser el títol del volum ja en suggereix una primera lectura: de les modulacions del discurs, de la variabilitat dels interessos culturals i vitals, dels girs d'aquell pensament en acció. Els textos que s'hi reuneixen també són diversos en extensió, des de l'aforisme rotund fins a la reflexió més pausada. I s'hi mostren sota una aparença d'espontaneïtat, d'anotacions pensades per al consum personal i intransferible, fetes sobre la marxa i sense cap pla preestablert. Fragmentaris, en definitiva, i motivats per causes i per objectius ben diversos, com diversos en són els temes. Com els fragments d'un dietari, clar; només que en les pàgines d'*Inflexions* no apareix ni una sola referència temporal, per més que puguem suposar que aquest n'és l'origen.

Són nombrosos els temes objecte de la curiositat d'Iborra: artístics, morals, polítics... Hi destaca, per exemple, la música, un terreny en què l'autor demostra sentir-se ben còmode. No és difícil endevinar una passió al darrere dels molts comentaris que hi dedica; passió i coneixement —si més no com a melòman— a més d'una oïda aguda per tal de captar el matís més subtil. La religió, més en concret la catòlica, i la lectura de la Bíblia des d'una posició crítica són també uns altres dels temes recurrents de l'obra. I, evidentment, la vida mateixa; els temes eterns de la gran literatura universal de totes les èpoques: el pas del temps, la mort, l'home, el somni, la Veritat i la Mentida, el Bé i el Mal... Fet i fet, Iborra escriu l'experiència, i la converteix en literatura: ja siga aquesta una experiència real, vital, ja siga una experiència relacionada amb la literatura i, en general, amb l'art.

De vegades, sota una aparença provocadora, que amaga una visió molt intel·ligent del gènere humà i de les seues contradiccions i misèries: "La Mort i la Merda. Passem la vida estirant la cadena del wc per tal d'espantar-les i enfonsar-les cap a les clavegueres de la insignificança i de l'oblit". D'altres, sota la forma d'una ironia que traspua un inevitable deix d'amargor, qui sap si adreçada a ell mateix; en qualsevol cas, aplicable a molts dels noms il·lustres de la nostra cultura: "Com aquell que va estudiar brillantment la carrera de piano, però es dedicà, per guanyar-se la vida, a afinar-los". Siga com siga, es tracta d'aprehendre els estímuls externs, reflexionar-hi i produir, a partir d'aquesta matèria primera, nous elements de comprensió de la realitat que ens envolta: "com un ordinador que processa els estímuls externs i constitueix per a cada subjecte —personal i social— la realitat. Aquesta no és més que el resultat d'un procés de selecció i de combinació de les dades enregistrades".

Així doncs, l'home —en totes les seues vessants— és el protagonista d'aquestes *Inflexions*. S'hi pot endevinar una voluntat de reflexió constant sobre un mateix i sobre la relació amb els altres; una voluntat de viure moralment, sobre la base d'unes normes personals i defugint la moral que li ha estat sobrevinguda. Una pràctica extingida, segons l'autor: "Examinar-se, educar-se un mateix és un luxe, de més a més, extemporani i anacrònic". I en aquesta mirada a l'home, la literatura hi té un paper central: des de molts punts de vista, també des de la reflexió sobre la lectura i l'escriptura en elles mateixes, com

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

a processos, com a mecanismes circumdants a la cultura al mateix temps que intrínsecament humans. Al capdavant, d'una obra com *Inflexions*, allò que de veritat en queda és la imatge d'un lector. D'un gran lector, això sí. Com en un calidoscopi, els distints fragments de l'obra van donant forma a la imatge d'un intel·lectual de mirada lúcida i punyent, de comentari àgil, de reflexió pertinent. Però, sobretot, d'un intel·lectual d'una vasta cultura —espècimen ben escàs a casa nostra, per més que l'etiqueta penge amb tanta facilitat de nombroses solapes— i d'una amplitud de mires realment envejable, atent a les emanacions de la societat i del temps que li han tocat de viure.